

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

"זוהי ספרטה"? ספרטה בין היסטוריה ודמיון - 39007

תאריך עדכון אחרון 09-09-2021

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: היסטוריה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר לי מרדכי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: lee.mordechai@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

קורס זה יעסוק בפוליס היוונית ספרטה. חלק אחד בקורס יסקור את ההיסטוריה החברתית, תרבותית והפוליטית של ספרטה בתקופה הארכאית והקלאסית (בעיקר בין המאות השביעית לרביעית לפנה"ס). חלק זה ייכלול בין השאר כרונולוגיה (התקדמות לאורך זמן) לבין גישה תמטית, שתתמקד בנושאים ספציפיים לדיון בספרטה – כמו החינוך, הממשל, המינוח והדמוגרפיה בפוליס. נבחן גם את הקבוצות החברתיות השונות בספרטה – כמו ההלוטים (פחות או יותר עבדים), הנשים הספרטניות וכמובן האזרחים-הלוחמים שבפוליס. בחלק זה ננתח באופן ביקורתי מקורות ראשוניים כתובים ותרבות חומרית מהתקופה כדי ללמוד מהם על ספרטה העתיקה. במקביל לניתוח של ספרטה בעת העתיקה, הקורס גם יבחן את דמותה של ספרטה בעיני כותבים בעת העתיקה ובתקופה המודרנית. נתוודע לקשיים המהותיים העומדים בפנינו להבין את ספרטה ההיסטורית, נדון ב"חיזיון השווא של ספרטה" – הפערים בין דמיון ומציאות בהתייחסות לפוליס זו – ונבחן איך כותבים שונים ומגוונים בחרו לפרש את ההיסטוריה של ספרטה תוך כדי העברת מסרים רלוונטיים להווה שלהם. הניתוח יכלול גם התייחסויות לספרטה בתרבות הפופולרית העכשווית, כמו למשל הספר הגרפי/סרט 300 (והמשכו) ומשחק המחשב Odyssey Creed s'Assassin. קורס זה אינו דורש ידע מוקדם. ידע בסיסי על יוון העתיקה או ספרטה יעזור מאוד עבור ההקשר, ומומלץ בחום לקחת את מבוא החובה בחוג להיסטוריה (מבוא ליוון העתיקה, קורס מס' 39189) שמוצע בסמסטר הסתיו לפני קורס זה.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. לתאר את התהליכים, הדמויות והאירועים העיקריים בהיסטוריה של ספרטה בין התקופה הארכאית לתקופה הקלאסית (בעיקר בין המאות השביעית לרביעית לפנה"ס)
2. לקרוא מקורות היסטוריים באופן ביקורתי
3. להכיר חלק מהמקורות הכתובים לחקר ספרטה
4. לזהות מקרים בהם ההיסטוריה העתיקה ממשיכה להשפיע על עולמנו היום
5. לסנתז מקורות ראשוניים ומשניים במחקר היסטורי עצמאי
6. לבנות טיעון מבוסס על עדויות ממקורות
7. לפתח את יכולות הכתיבה והתקשורת שלכם/ן

דרישות נוכחות (%) :
100

שיטת ההוראה בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- שיעור 1 - גיאוגרפיה והיסטוריה מוקדמת, ספרטה בין מיתוס ומציאות
- שיעור 2 - ספרטה כפוליס
- שיעור 3 - ספרטה והאימפריה הפרסית
- שיעור 4 - ספרטה ומלחמת פלופונס
- שיעור 5 - פוליטיקה וחוק בספרטה
- שיעור 6 - החינוך בספרטה
- שיעור 7 - החברה הספרטנית: אזרחים, שיוויון ולחימה
- שיעור 8 - החברה הספרטנית: נשים ומשפחה
- שיעור 9 - החברה הספרטנית: האוכלוסיה המשועבדת (הלטים) וכלכלה
- שיעור 10 - החברה הספרטנית: קבוצות אחרות
- שיעור 11 - ספרטה בעולם המודרני: אידיאולוגיה ואינטלקטואלים
- שיעור 12 - ספרטה בעולם המודרני: תרבות פופולרית
- שיעור 13 - ספרטה בעולם המודרני: אידיאל של לאומיות וגבריות?

חומר חובה לקריאה:

- רשימת קריאה מפורטת תינתן בשיעור הראשון. הקריאה תכלול:
- Cavanagh, W.G., ed. *Sparta and Laconia: from prehistory to premodern*. London and Athens: British School at Athens 2009.
 - Kennell, N. *Spartans: A New History*. Oxford and Malden: Wiley-Blackwell Press 2010.
 - Pomeroy, S.B. *Spartan Women*, Oxford: Oxford University Press 2002.
 - Powell, A., ed. *Sparta: beyond the mirage*. Swansea and London: Classical Press of Wales: Duckworth 2002.
 - Powell, A., ed. *A Companion to Sparta*. Hoboken, NJ: Wiley-Blackwell 2018.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי:

- מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 10 %
הגשת עבודה 70 %
הגשת תרגילים 15 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 5 %
ביקור בשעת קבלה

מידע נוסף / הערות: